

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Spring, De Herberg

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 24 april 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 21 februari 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal (PSZ) De Herberg. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een aanbod waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat. Ook de samenwerking met de scholen en bijvoorbeeld het consultatiebureau is goed.

**Kinderopvangorganisatie: Spring
Kinderopvang B.V.**

LRK-nummer: 146805422

Totaal aantal doelgroeppeuters: 20

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers nog beter kunnen nagaan of hetgeen zij de peuters hebben aangeboden ook daadwerkelijk door de kinderen is opgepakt.

Verder kunnen de pedagogisch medewerkers de ontwikkelingsdoelen die zij opstellen voor de peuters concreter opschrijven.

Voor de individuele peuters hebben de pedagogisch medewerkers een ontwikkelingslijn vastgesteld. Deze lijn kan de peuteropvang ook doortrekken naar groepsniveau. Welke resultaten zouden verwacht mogen worden, gelet op de kenmerken van de populatie?

De leiding van de peuteropvang kan meer zicht krijgen op de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen door frequenter en gericht de groep te bezoeken. De doelen die gesteld zijn in het vve-actieplan (samen met de basisscholen) kunnen ook scherper geformuleerd worden.

In het gesprek met ouders kan de leiding van de peuteropvang meer feedback vragen over de ontwikkelingen en resultaten van de vve in zijn geheel.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op PSZ De Herberg.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de vve-coach en locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de vve-coach.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....
Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op PSZ De Herberg.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op PSZ De Herberg als voldoende. Van de acht onderzochte standaarden zijn er vijf voldoende en drie goed.

Context

PSZ De Herberg bestaat uit één peutergroep, één opvanggroep en één groep waarin de buitenschoolse opvang plaatsvindt. Het aantal doelgroeppeuters bedraagt ongeveer de helft van het aantal peuters dat de voorschool bezoekt. De voorschool is ondergebracht in een gebouw waarin ook twee basisscholen zijn gehuisvest. Ongeveer de helft van de peuters stroomt op 4 jarige leeftijd door naar één van deze twee scholen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft in mei 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is geen aanleiding voor vervolgtoezicht. PSZ De Herberg valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op PSZ De Herberg.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>h</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking			<i>h</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

We waarderen het aanbod als goed, omdat de pedagogisch medewerkers zich voortdurend inspinnen om het benodigde (taal-)aanbod af te stemmen op wat de peuters nodig hebben. Er is volop ruimte voor vrij spel, waarbij de pedagogisch medewerkers veel mondelinge taal gebruiken. Verder hebben wij diverse (speel-)hoeken gezien, passend bij het thema. Een suggestie voor versterking van het aanbod zou een aanvullende ontwikkelingslijn voor mondelinge taal (woordenschat) kunnen zijn, naast het vve-programma dat nu gebruikt wordt.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De pedagogisch medewerkers gebruiken de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Dit doen zij onder meer met behulp van kindgesprekken, waarin de pedagogisch medewerkers, samen met de vve-coach de ontwikkeling van de kinderen bespreken. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Toch willen wij hier een belangrijk aandachtspunt benoemen. De planning van het educatieve aanbod leggen de pedagogisch medewerkers vast in groeps- en weekplannen. De groepsplannen en de daaraan gekoppelde doelen zijn echter alleen voor de peuters die vier maanden in hun ontwikkeling voor of achter lopen, volgens het observatiesysteem. De specifieke doelen voor de basisgroep zouden hierin ook opgenomen kunnen worden. Voor peuters die een grotere ontwikkelingsachterstand hebben kunnen de beoogde doelen, die in een handelingsgerichte procesdiagnostiek beschreven staan, ook concreter beschreven worden. Dit vergemakkelijkt de evaluatie van de plannen en of de gestelde doelen ook bereikt zijn. De peuters die meer dan gemiddeld vooruit zijn in hun ontwikkeling signaleert de voorschool wel, maar voor hen kunnen de doelen en het aanbod meer verdiept worden.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers

zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De pedagogisch medewerkers kunnen meer nagaan of hetgeen is aangeboden ook daadwerkelijk begrepen wordt door de peuters. Deze 'check' is van belang om na te gaan of het aanbod ook beklijft. Een ander verbeterpunt is het geven van gerichte feedback op wat de peuters gedaan hebben. Tijdens onze observaties zien wij de pedagogisch medewerkers hard werken, maar zichzelf weinig tijd gunnen om even stil te staan bij het ontwikkelingsproces en de peuters daar feedback op te geven. Vragen als "ben je tevreden over wat je gedaan hebt", "vertel mij eens hoe je dat gedaan hebt" kunnen hier een bijdrage aan leveren.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

De leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind. De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af.

We waarderen de samenwerking als goed, omdat er sprake is van een intensieve samenwerking met de partners. Er is, samen met de basisscholen, een gezamenlijk vve-actieplan en gezamenlijke vve-coördinatie. Ook de ketenpartners zijn nauw betrokken bij de ontwikkeling van de peuters. Er zijn geregeld overlegmomenten van de pedagogisch medewerkers met bijvoorbeeld het consultatiebureau. Een sterk punt van de peuteropvang is de inspanning die de localeiding, vve-coach en pedagogisch medewerkers leveren om ouders intensief te betrekken bij de (taal-

)ontwikkeling van hun kind(eren). Niet alleen themabrieven, maar ook een verteltas gaat mee naar huis om ouders te stimuleren thuis ook taalactiviteiten te doen, zoals voorlezen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden voor de individuele peuters. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De peuteropvang heeft doelen geformuleerd. Vanuit een meerjarenplan is daar een actieplan (jaarplan) uit voortgekomen. De leiding van de peuteropvang evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg de doelstellingen uit haar meerjaren- en actieplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de

basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Wij zien echter nog mogelijkheden tot versterking van de kwaliteitszorg. In zowel het meerjarenplan als in het actieplan, dat samen met de basisscholen is opgesteld, zijn de doelen vrij algemeen geformuleerd. Ook hier geldt dat scherper formuleren van de doelen een oordeel over het bereikte resultaat vergemakkelijkt. Nu is onduidelijk in hoeverre men ook tevreden is over de effecten van de kwaliteitszorg. Om dit beeld te bekrachtigen is het aan te raden dat de leidinggevenden van de peuteropvang vaker en gerichter de groep bezoeken om observaties met betrekking tot de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen te doen. Zo krijgt de leiding beter zicht op de kwaliteitsontwikkeling.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als goed.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de peuteropvang om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is bezig met de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

We waarderen de kwaliteitscultuur als goed, omdat er naast de specifieke scholing ook sprake is van een professionele cultuur. In een methodisch werkoverleg reflecteren zij gezamenlijk op wat er gedaan is en wat hieraan bijgesteld en verbeterd kan worden. Zij zijn veel in gesprek met elkaar over en spreken elkaar ook aan op de gemaakte afspraken en het beleid. Dit zorgt voor een continue focus op verbetering van de kwaliteit. De pedagogisch medewerkers hebben minimaal éénmaal per jaar collegiale consultaties met de collega's uit de groepen 1-2 van de vroegschool. Met behulp van een kijkwijzer bezoeken zij elkaars lessen en geven elkaar hier gerichte feedback op.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als voldoende.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de regiodirecteur) aan de houder en aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. De leiding van de peuteropvang bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt met de regiodirectie. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Een ontwikkelpunt is echter dat ouders meer in de dialoog over de kwaliteitsverbetering en resultaten op organisatieniveau meegenomen mogen worden. Zo is het tot op heden nog niet gelukt een oudercommissie samen te stellen uit de ouderpopulatie.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij willen vanuit Spring graag reageren op het onderwijsinspectierapport van Peuteraanbod De Herberg. Het was een inspectie die op een prettige en open manier is verlopen. Het onderzoek heeft bevestigd dat we op de juiste manier pedagogische kwaliteit neerzetten. Enerzijds geeft dit waardering voor ons werk en anderzijds voelen wij ons gestimuleerd om dit niveau minimaal vast te houden en daar waar het kan te verbeteren.